Förvaltningsjurist Johan Karlsson

PaN 2020-11-24 P 7

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2020-11-10

PaN A1907-00093
HSN 2019-1853

Patientnämnden återkommer i principärende:

Risker till följd av att barn hänvisas till olika vårdinstanser

Ärendebeskrivning

Patientnämnden behandlade vid sammanträde den 24 september 2019 ett principärende rörande barn som sökt akut vård och som därefter hänvisats mellan olika vårdinstanser och vårdnivåer. Nämnden beslöt att begära återföring från hälso- och sjukvårdsnämnden (HSN). HSN beslutade den 17 december 2019 bland annat att hälso- och sjukvårdvårdsdirektören fick i uppdrag att återkomma till HSN inom ett halvår med en uppföljning som svarar på om liknande ärenden fortsatt att inkomma till patientnämnden under det därpå följande halvåret. Patientnämnden tar härmed initiativ till att överlämna sådan information till HSN.

Återföring

Av HSN:s återföring framgick sammanfattningsvis att hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) ser allvarligt på att barn hänvisas mellan vårdgivare och har vidtagit flera åtgärder. Det pågår ett fortsatt arbete för att hänvisningar ska kunna undvikas och barnperspektivet har särskilt beaktats i det arbetet. I återföringen redogörs för regionens webbaserade hänvisningsstöd som ska användas för att vägleda patienter rätt i vårdstrukturen för akut vård. Den vårdform som får en patient hänvisad till sig enligt hänvisningsstödet ska ta emot och hjälpa den patienten, även om de tycker att hänvisningen är fel. Om en hänvisad patient efter bedömning visar sig ha problem som vårdformen inte kan hantera fullt ut, remitteras patienten vidare till annan vårdform för vidare utredning och behandling.

HSN beslutade att hälso- och sjukvårdvårdsdirektören får i uppdrag att återkomma till hälso- och sjukvårdsnämnden inom ett halvår med en uppföljning som svarar på följande frågor:

- Har liknande ärenden fortsatt att inkomma till patientnämnden det senaste halvåret?
- Vilka förtydliganden i hänvisningsstödet har gjorts för att minska risken för att barn fortsätter att skickas runt mellan olika vårdgivare?
- Vilka ytterligare åtgärder har genomförts av hälso- och sjukvårdvårdsförvaltningen för att förhindra att barn skickas runt mellan olika vårdgivare?

Liknande ärenden som fortsatt inkomma till patientnämnden

Patientnämnden överlämnar härmed information till HSN som visar omfattningen av liknande ärenden som fortsatt inkomma till patientnämnden sedan HSN:s beslut den 17 december 2019 till och med den 29 oktober 2020. Det har inkommit sju ärenden under denna tid där barn hänvisats mellan olika vårdinstanser när de uppsökt akut vård tillsammans med sina vårdnadshavare.

Ärende 1

En sjuårig flicka med bland annat febertoppar, svullna lymfkörtlar och kräkningar uppsökte en barnakutmottagning men blev hemskickad flera gånger. När de uppsökte vårdcentralen skrevs remiss till akutsjukhuset och där blev flickan inlagd i fyra dygn.

Ärende 2

1177 Vårdguiden hänvisade en pojke med hög feber till en barnakutmottagning, där hänvisades han till en närakut. I yttrandet som förvaltningen begärt från akutsjukhuset framgår att 1177 Vårdguiden gör en enklare telefonbedömning och råder patienten att söka en viss en vårdnivå men det blir inte alltid rätt eftersom det inte alltid går att bedöma alla patienter med en kort sjukdomsbeskrivning på telefon. Uppdragen på akutsjukhusen har krympt i den nya sjukvårdsreformen och det är tänkt att majoriteten av alla patienter i första hand ska bedömas av primärvården, det vill säga vårdcentraler och närakuter.

Ärende 3

Ett litet barn hade haft hög feber i flera dagar och varken åt eller drack. Efter telefonkontakt med 1177 Vårdguiden uppmanades vårdnadshavare att åka till en barnakutmottagning. Personalen som tog emot ansåg att trötthet en berodde på den höga febern och att man inte gör något åt det, ett läkarbesök var inte behövligt. Råd gavs om febernedsättande läkemedel och hänvisning till vårdcentralen vid utebliven förbättring. Dagen efter besökte familjen vårdcentralen som ringde ambulans. Barnet hade lunginflammation och lades in för antibiotikabehandling i dropp.

Ärende 4

En person ringde till patientnämndens förvaltning och uppgav att dennes barnbarn, med feber och smärta i örat, hade hänvisats till en vårdcentral för undersökning men vårdcentralen tog inte emot små barn. Man hänvisades till en närakut som inte heller tog emot barnet.

Ärende 5

En tonåring med misstänkt blindtarmsinflammation hänvisades av 1177 Vårdguiden till en närakut. Prover togs och pojken hänvisades till ett akutsjukhus. Därifrån hänvisades han till ett barnsjukhus som inte utför blindtarmsoperationer på tonåringar. Först när tonåringen hamnade på det fjärde sjukhuset hade han kommit rätt och han kunde opereras efter en tids väntan. Då konstaterades att blindtarmen hade brustit. Åkandet mellan fyra olika vårdgivare var mycket svårt och smärtsamt för den tonårige pojken.

Förvaltningen inhämtade svar från de berörda vårdgivarna.

Patientnämndens förvaltning
Box 17535, 118 91 Stockholm
Hornsgatan 15

Telefon 08-690 67 00
Fax 08-690 67 18

E-post registrator@pan.sll.se
www.patientnamndenstockholm.se

- Närakuten uttryckte förståelse för den frustration som de anhöriga gett uttryck i sin anmälan till patientnämnden och höll med om att det inte var rimligt att en patient med en akut kirurgisk åkomma ska bollas runt mellan olika vårdinrättningar. Vid sådana åkommor konsulteras alltid en jourläkare och det var på dennes inrådan som pojken hänvisades till akutsjukhuset för vuxna patienter, vilket var felaktigt.
- Verksamhetschefen på akutsjukhuset kunde inte se i journalsystemet att pojken varit på akutmottagningen.
- Barnakutmottagningen redogör för att det varit felaktigt för ett akutsjukhus att remittera pojken till barnakutmottagningen. Sannolikt hade en läkare missat åldersgränsen då endast barn under tio år med misstänkt blindtarmsinflammation enligt regionens riktlinjer ska remitteras dit. Pojken undersöktes och skickades sedan till rätt sjukhus för operation. Det finns också utarbetade riktlinjer med sjukhuset som tar emot barn över tio år om att patienten får gå direkt till avdelningen för att träffa kirurgen utan att passera akutmottagningen. I detta fall hade kommunikationen inte fungerat för pojken och hans familj gick inte till avdelningen utan till vuxenakuten och där uppstod förvirring. Avdelningen dit han skulle var beredd att ta emot pojken och hade fått rapport om det. Verksamhetschefen beklagade att det inte gått rätt till och att man inte hade varit tydlig nog.

Ärende 6

En liten pojke insjuknade på julafton med kraftig buksmärta och tog sig till en närakut där det snabbt konstaterades att han hade blindtarmsinflammation, han hänvisades då vidare till en akutmottagning. Därifrån hänvisades han vidare till en barnakutmottagning men då bukoperationer inte kunde utföras där slutade hans resa på annat akutsjukhus där han genomgick en operation för brusten blindtarm.

Ärende 7

En flicka hade i samband med skidåkning fallit och skadat armen. På 1177 Vårdguidens hemsida kunde familjen läsa att man kan söka vård på närakuter för misstänkta frakturer. Där fick de rådet att flickan skulle ta receptfria läkemedel och åka hem och boka tid på vårdcentralen nästkommande dag. Familjen förklarade att flickan hade väldigt ont och att de trodde att något var brutet. Närakuten tog inte emot familjen. De åkte sedan till en barnakutmottagning där flickan välkomnades och armen röntgades. Det konstaterades en fraktur och hennes arm gipsades

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningens förhoppning är att ovanstående redogörelse tillsammans med de åtgärder som redovisats i HSN:s återföring kan bidra till att minska riskerna för onödiga eller felaktiga hänvisningar av patienter.

Konsekvenser för patientsäkerhet

Åtgärder som syftar till korrekta hänvisningar av patienter bidrar till att förbättra patientsäkerheten.

Förslag till beslut

Patientnämndens förvaltning föreslår att patientnämnden beslutar följande.

1. Förvaltningen ges i uppdrag att översända tjänsteutlåtandet till hälso- och sjukvårdsnämnden för kännedom.
2. Förvaltningen ges i uppdrag att fortsatt bevaka ärendeutvecklingen på området.
3. Förvaltningen ges i uppdrag att bevaka hälso- och sjukvårdsförvaltningens utredning av regionens förändrade vårdstruktur och patientvägledning och begära utredningen när den är klar och därefter redovisa den för patientnämnden.
4. Principärendet Risker till följd av att barn hänvisas till olika vårdinstanser avslutas vid förvaltningen.

Steinunn Ásgeirsdóttir
Förvaltningschef

Bilagor

1. Hälso- och sjukvårdsnämndens yttrande. *13 Yttrande till patientnämnden i principärende angående risker till följd av att barn hänvisas till olika vårdinstanser*, HSN 2019-1853.
2. Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag. *Yttrande till patientnämnden i principärende angående risker till följd av att barn hänvisas till olika vårdinstanser*, § 268, HSN 2019-1853.

Patientnämndens förvaltning
Box 17535, 118 91 Stockholm
Hornsgatan 15

Telefon 08-690 67 00
Fax 08-690 67 18

E-post registrator@pan.sll.se
www.patientnamndenstockholm.se